

Gyógyszerészet

A MAGYAR GYÓGYSZERÉSZETI TÁRSASÁG LAPJA

Főszerkesztő: DR. VÉGH ANTAI

Szerkesztők: DR. BRANINER ANTAI, DR. IÁNG BÉLA felelős szerkesztő, DR. VÁRADI JÓZSEF és DR. VINCZE ZOLTÁN

Technikai szerkesztő: IÁNG MIKI ÖS

14. évfolyam

1970. április

4. SZÁM

FELSZABADULÁSUNK 25. ÉS A SZOCIALISTA GYÓGYSZERÉSZET 20 ÉVES ÉVFORDULÓJÁRA EMLÉKEZÜNK

DR. KÁDÁR TIBOR

1945 április 4-re — felszabadulásunkra —, hazánk legnagyobb nemzeti ünnepére emlékeznek a magyar nép. A 25. évfordulóval egyidőben ünnepeljük azt a 20 esztendő, melyet a magyar gyógyszerészet a szocialista gyógyszerellátás megalapozásában, majd fejlesztésében eltöltött. A kettős évforduló alkalmat ad arra, hogy az új országot építő magyar nép dicső eredményeinek fényében idézzük fel a gyógyszerészet, a gyógyszerellátás utóbbi 20 évének néhány mozzanatát.

A történelem furcsa véletlenje, hogy a magyar nép számára legdrágább, legemlékezetesebb események, a történelem emlékezetes és dicső évfordulói — 1848. március 15. — 1919. március 21. — és 1945. április 4. — a tavasz kibontakozásával, a természet újjászületésével esnek egybe.

A Tanácsköztársaság kikiáltása óta 51 esztendő telt el. Egy emberöltő, de a történelemben elenyészően kevés idő. A magyar nép évszázadokon át harcolt a külső ellenség és saját elnyomói ellen, de 1945 előtt e harcnak legnagyobb győzelme a Tanácsköztársaság megteremtése volt.

A magyar egészségügy és ezen belül a gyógyszerészet történetében is a Tanácsköztársaság időszakában fogalmazódtak meg először az új típusú, szocialista gyógyszerészet alapelvei. Elrendelték a gyógyszerárak állami kezelésbevételét. Egységbe foglalták a gyógyszerellátást biztosítani hivatott valamennyi szervezetet és intézményt, a gyógyszeripartól egészen a gyógyszerárig. Kidolgozták a gyógyszerárak szakmai irányításának és felügyeletének rendszerét, a gyógyszerész felügyelők feladatait.

Az első magyar proletárállam nemcsak a magyar népnek, hanem az egész nemzetközi munkásmozgalomnak is jelentős eseménye.

Büszkék vagyunk a Tanácsköztársaság 133 napjára. Hálával és szeretettel emlékezünk azokra a hősökre, egyszerű munkásokra, parasztokra, értelmiségiekre — köztük gyógyszerészekre —, akik megmutatták a magyar népnek az igazi szabadság útját, akik erőt adtak a további küzdelemhez.

Huszonöt esztendeje eljött a magyar nép szabadsága. Elhozta a Szovjetunió dicsőséges Vörös Hadserege, amely proletár internacionalista kötelességét teljesítve népünket évezredek uralmából felszabadította, biztosította az ország függetlenségét,

megteremtette a szocializmus megvalósításának lehetőségét.

Huszonöt évvel ezelőtt történelmi vizsga előtt állt a magyar nép: megtanultuk-e az évezredek leckét, tanultunk-e 1919-ből, tudunk-e élni a szabadsággal.

Visszatekintve negyedszázad küzdelmeire — a sikerekre és az átmeneti kudarckokra is — eredményeink bizonyítják: népünk sikerrel vizsgázott. És ha 1956-ban pótvizsgázni is kellett, a magyar munkásosztály emlékezett a dicsőséges Tanácsköztársaságra, tanult a 133 nap eredményeiből, de hibáiból is, és élni tudott a szabadsággal.

Magyarországon is, mint a többi szocializmust építő országban: véglegesen győzött a szocializmus, befejezték a szocializmus alapjainak lerakását, és ma már a szocializmus teljes felépítéséért harcolnak.

Az évfordulókon emlékezni szokás. Emlékezni azért, hogy ne felejtsünk! Ha visszaemlékezünk arra, honnan indultunk el 1945-ben! Hogy a kapitalizmustól örökölt a 3 millió koldus országát kaptuk, de a fasizmus barbár, esztelen pusztítása következtében még az is romokban hevert. Ha visszaemlékezünk arra, hogy a visszavonuló fasiszták minden hidat felrobbantottak és szinte teljesen megbénult a közlekedés. Ha emlékezünk tünkébe idézzük, hogy az ipari üzemek kapacitásuknak csaknem felét elvesztették. Ha visszaemlékezünk arra, hogy az országban lakhatatlanná vált, illetve teljesen elpusztult 120 000 lakóház, hogy a gazdasági kár 22 milliárd aranypengő volt, a háború előtti nemzeti vagyon 40%-a semmivolt meg.

Visszaemlékezünk arra, hogy elpusztult 600 ezer ember. Akik túléltek a háború borzalmaiban — a rettegést, amit a fasizmus jelentett — örültek a pusztá életnek.

A Magyar Kommunista Párt már 1944. november 30-án meghirdette az ország újjáépítésének és felemelkedésének programját:

„Mohács óta nem volt ilyen súlyos helyzetben az ország. Mindennek ellenére a Kommunista Párt azt hirdeti: lesz magyar újjászületés! Ha a magyar nép maga veszi kezébe sorsának intézését, akkor Magyarország megmenekülhet és újjászülehet.”

És elkezdődött az újjá- és az újjáépítés!

Harcban született újjá a nemzet.

Harc folyt az élet megindításáért, a közlekedés újjászervezéséért, a hídépítésért, a tókeles szabotázs megakadályozásáért, a szénért, az infláció őriült rohamának megfékezéséért és az új forint megteremtéséért, azért, hogy a föld azé legyen, aki megműveli.

A harc eredményét a Magyar Népköztársaság Alkotmánya is rögzíti:

„A Magyar Népköztársaságban minden hatalom a dolgozó népé.”

Tehát eldőlt az évezredes küzdelem.

A II. világháború súlyos károkat okozott a magyar egészségügynek is. A kórházak, gyógyszertárak jelentős része romokban hevert, szervezetlenség, szakember- és gyógyszerhiány nézett szembe a romokkal, az éhezéssel és járványokkal sújtott lakossággal. Az Országos Közegészségügyi Intézet adatai szerint a budapesti gyógyszertárak 67%-a erősen megsérült, a vidéki gyógyszertárak közül 119 nem működött. A működő gyógyszertárak gyógyszerkészletei kimerültek, s az infláció miatt a lakosság gyógyszerellátását csak igen korlátozott mértékben biztosíthatták.

1945. április 4-e után kezdődött el a magyar egészségügy újjáépítése is. Az egészségügyi ellátás sem állhatna a jelenlegi szinten, ha előzőleg nem jöttek volna létre a szükséges társadalmi — politikai — gazdasági feltételek. A proletárhatalom kivívása, a népi állam megteremtése volt a feltevése, s egyben a biztosítéka is annak, hogy az egészségügyi ellátás szocialista irányba fejlődjen, állami feladattá váljon, megvalósulhasson az egészségügy egységes irányításának elve és gyakorlatára.

1948-ban a nagy gyógyszertárak, 1949-ben a gyógyáru-nagykereskedelem, majd 1950-ben a gyógyszertárak államosításával jött létre az az alap, melyre az elmúlt 20 esztendő során egy új típusú gyógyszerészet felépülhetett, mely megvalósította a Tanácsköztársaság idején kimunkált alapelveket.

A gyógyszerellátás szakmai irányításában előbb a szakfelügyelő gyógyszerészek, majd a központok főgyógyszerészei; 1957 után a megyei főgyógyszerészek és az utóbbi években a járási, városi főgyógyszerészek segítettek elő a gyógyszertári központok többi vezetőivel együttműködve a gyógyszerészet és a gyógyszerellátás gyors fejlődését.

A magyar gyógyszerészekre háruló feladatok nagyságát mutatja, hogy 1957-től a lakosság gyógyszerfogyasztása hétszeresére növekedett, és ugyanakkor a gyógyszerészeti tudományok fejlődésének gyakorlati realizálása során sikeresen érvényesülnek a gyógyszerellátásban, a gyógyszerkészítésben a V és később a VI. Magyar Gyógyszerkönyvek követelményei. Az újabb követelmények megvalósulását a fejlődő egyetemi képzésen túl a széles körben folyó speciális kémiai, gyógyszervizsgálati, biológiai, hatástani, toxikológiai, szervezési szakmai továbbképzések segítik elő.

A gyógyszerészek túlnyomó többsége aktívan kapcsolódott be a társadalmi tevékenység különböző területeibe, különösen az egészségügyi nevelés és felvilágosítás területén. Ezen a téren is

kiemelkedő az a tevékenység, melyet a toxikológus gyógyszerészek a vegyszeres egészségügyi ártalmak minimalizálása terén tesznek.

A gyógyszerellátás tárgyi feltételeinek biztosítása érdekében kormányzatunk hatalmas összeget fordított a gyógyszertár-hálózat korszerűsítésére, szolgálati lakások modernizálására. 20 év alatt 610 millió forintot fordítottak a gyógyszertár-hálózat beruházásjellegű fejlesztésére és felújítására. Ennek eredményeként a közforgalmú gyógyszertárak 65%-a, a gyógyszerraktárak mintegy 40%-a korszerű. A kórházfejlesztési programmal egyidőben növekedett az intézeti gyógyszertárak, infúziós laboratóriumok száma, felszereltsége és korszerűsége.

A magyar egészségügy 25 éves fejlődése során impozáns eredményeket ért el. Ma már a fekvőbeteg-gyógyintézetekben évente másfél millió beteget gyógykezelnék, a körzeti orvosok rendeléseit évente 45 millióan keresik fel. A gyógyszertárakban 1969-ben 128 millió vényt váltottak ki. Az eredmények között kiemelkedő a népbetegségek elleni küzdelem sikere; a gümőkór, a járványos gyermekbénulás, a malária vagy a hastífusz morbiditási és mortalitási mutatószámai igen kedvezőek. A magyar egészségügy dolgozóinak eredményeiben benn foglaltatik a magyar gyógyszerészek, asszisztensek és a többi gyógyszertári dolgozók áldozatos és hozzáértő munkája.

Mindannyian részesei vagyunk annak az alkotó munkának, amely alapvetően megváltoztatta negyedszázad alatt az ország gazdasági, társadalmi, politikai arculatát.

Jelentősen megnövekedett országunk gazdasági ereje: több mint kétszeresére növeltük a nemzeti vagyont. Az ipar nagyütemű fejlődése mellett megvalósult a mezőgazdaság szocialista átszervezése, és az elmúlt 2 esztendő gazdasági eredményei is igazolták a fejlődés szükségszerű követelményeként bevezetésre került gazdasági irányítási rendszer reformját.

A szocialista termelési viszonyok győzelme a termelőerők gyorsabb fejlesztésének lehetőségét teremtették meg nemcsak a mezőgazdaságban, hanem a népgazdaság többi ágában is, és lehetővé teszik az anyagi javak bőségét népünk számára.

A megváltozott társadalmi viszonyok, a fejlődő népgazdaság az a biztos alap, mely lehetővé teszi az egészségügy, a gyógyszerészet még gyorsabb ütemű fejlesztését, az életszínvonal emelését. A szocializmus teljes felépítése magáért az emberért, az ember javára történik. Ezeket a célokat szolgálják további távlati terveink, ezen tervek, a még jobb gyógyszerellátás érdekében tevékenykednek a gyógyszerellátásban dolgozók.

FELHASZNÁLT IRODALOM

A magyar gyógyszerészet. Medicina, Budapest (1967). — Dr. Szabó Zoltán: A magyar egészségügy negyedszázada (Népszabadság, 1970. március 22.) — Lázár Jenő. Az állami gyógyszerellátás két évtizede (Gyógyszerészet 1970. január) — Dr. Csicsay Iván (Ünnepi beszéd a V. Pest megyei Orvos Napokon)

(Pest megyei Tanács VB. Egészségügyi Osztály)